

Тема 4. Облік процесу створення підприємства

4.1. Створення підприємства: підготовчий етап

4.2. Облік процесу створення підприємства: формування власного капіталу

2025–2026: Зміна епох у законодавстві

Господарський кодекс (ГК)

28.08.2025

Цивільний кодекс (ЦКУ)

Скасування
ГК України
з **28.08.2025.**

Перехідний період
до **2028 року** для
реорганізації.

Заборона на
створення нових
**Приватних
Підприємств (ПП).**

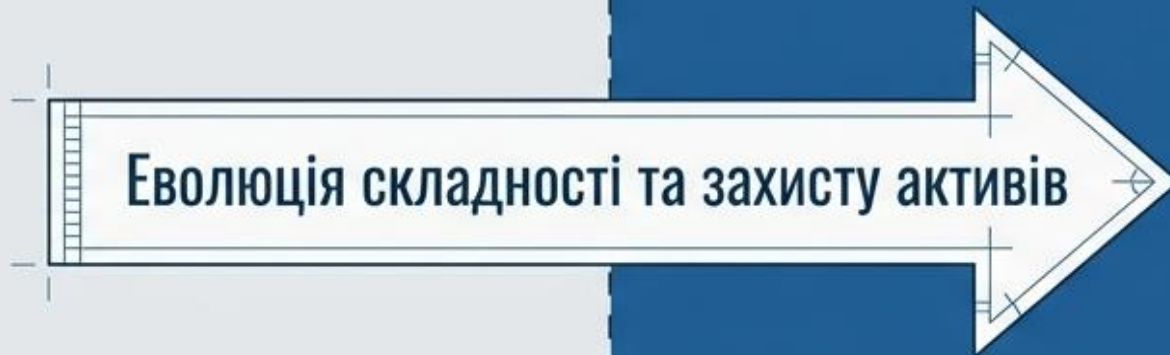

Регулювання
виключно
**Цивільним
кодексом.**

ПРАВОВИЙ ФУНДАМЕНТ (2026)

ВЕЛИКИЙ ПОДІЛ: ФІЗИЧНА VS ЮРИДИЧНА ОСОБА

ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ (ФОП)

- ◆ Бізнес = Людина
- ◆ Спільний гаманець (особистий і бізнесовий)
- ◆ Відповідальність усім майном

ЮРИДИЧНА ОСОБА

- ◆ Бізнес = Окрема "Особа"
- ◆ Відокремлене майно компанії
- ◆ Майнова безпека власника

ЩО РОБИТЬ БІЗНЕС "ЮРИДИЧНОЮ ОСОБОЮ"?

Базується на Цивільному кодексі України (435-IV)

ВІДОКРЕМЛЕНЕ МАЙНО

Компанія володіє активами. Засновники володіють лише часткою в компанії, а не її стільцями чи верстатами.

САМОСТІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Компанія відповідає за своїми боргами власним майном, а не майном засновників.

ЦИВІЛЬНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Компанія може самостійно укласти договори, купувати та продавати.

ПОЗИВАЧ І ВІДПОВІДАЧ

У суді виступає сама компанія, а не її директор чи власник.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ: ФОП ПРОТИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

КРИТЕРІЙ	ФОП (ФІЗИЧНА ОСОБА)	ЮРИДИЧНА ОСОБА
РЕЄСТРАЦІЯ	Проста, за місцем проживання 	Складна, вимагає Статуту та протоколів
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (РИЗИК)	НЕОБМЕЖЕНА (Ризик квартирою/авто) 	ОБМЕЖЕНА (В межах внеску)
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	Спрощений (часто касовий метод)	Повний облік згідно Закону № 996-XIV (Нарахування, фінзвітність)
КАПІТАЛ	Не вимагається	Статутний капітал обов'язковий

Створення підприємства: підготовчий етап

Форми, розміри та нова юридична реальність 2026 року

Від ідеї до реалізації: складові бізнесу

Бізнес-план — це дорожня карта вашого успіху.

Форми власності в Україні

ПРИВАТНА

Громадяни та
юридичні особи

ДЕРЖАВНА

Власність
держави

КОМУНАЛЬНА

Територіальні
громади

Класифікація за способом утворення

УНІТАРНІ

Один засновник

Державні та комунальні підприємства

Приватні унітарні зникають

КОРПОРАТИВНІ

Два або більше засновників

Спільне рішення (договір)

ТОВ, АТ, Кооперативи

СПЕКТР ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ

Згідно із Законом про господарські товариства № 1576-XII

ТОВ — Золотий стандарт 2026 року

- Понад 785 000 зареєстрованих підприємств

- Обмежена відповідальність (ризик лише в межах вкладу)

- Заборона реєстрації нових ПП

- Гнучкість: Модельний статут

Інші організаційно-правові форми

Акціонерні товариства (АТ)

Капітал поділено на акції.
Публічні (ПАТ) та Приватні (ПрАТ).
Для великого капіталу.

ТДВ (Додаткова відповідальність)

Учасники відповідають своїм майном понад вклад.

Повні та Командитні товариства

Повна солідарна відповідальність.
Специфічні види діяльності.

ТОВ: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Золотий стандарт для малого та середнього бізнесу

КАПІТАЛ

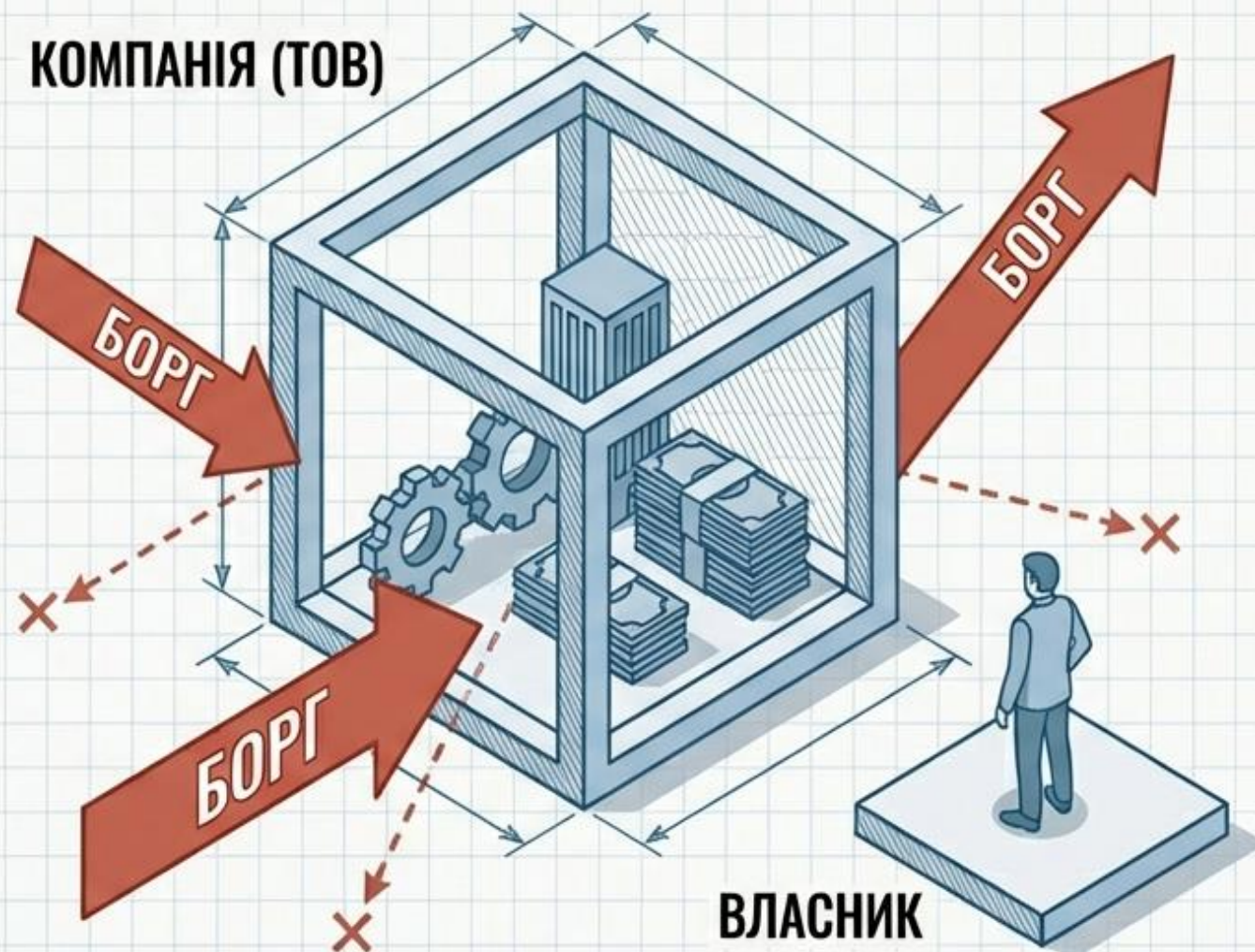
Поділений на ЧАСТКИ (у відсотках),
розмір визначається Статутом.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Учасники ризикують лише тим,
що внесли в компанію.
Особисте майно захищене.

УПРАВЛІННЯ

Загальні збори учасників →
Директор (Виконавчий орган).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ТОВ)

- господарське товариство, статутний фонд якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями усім своїм майном; учасники, які повністю сплатили свої внески, несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах вартості своїх внесків.
- Перевагою цих товариств порівняно з акціонерними є значно менший розмір статутного капіталу, який необхідний для їх реєстрації.

АТ: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Закон України № 2465-IX (ред. 2026)

СТРУКТУРА КАПІТАЛУ

Поділений на АКЦІЇ рівної номінальної вартості.

ВЛАСНИКИ

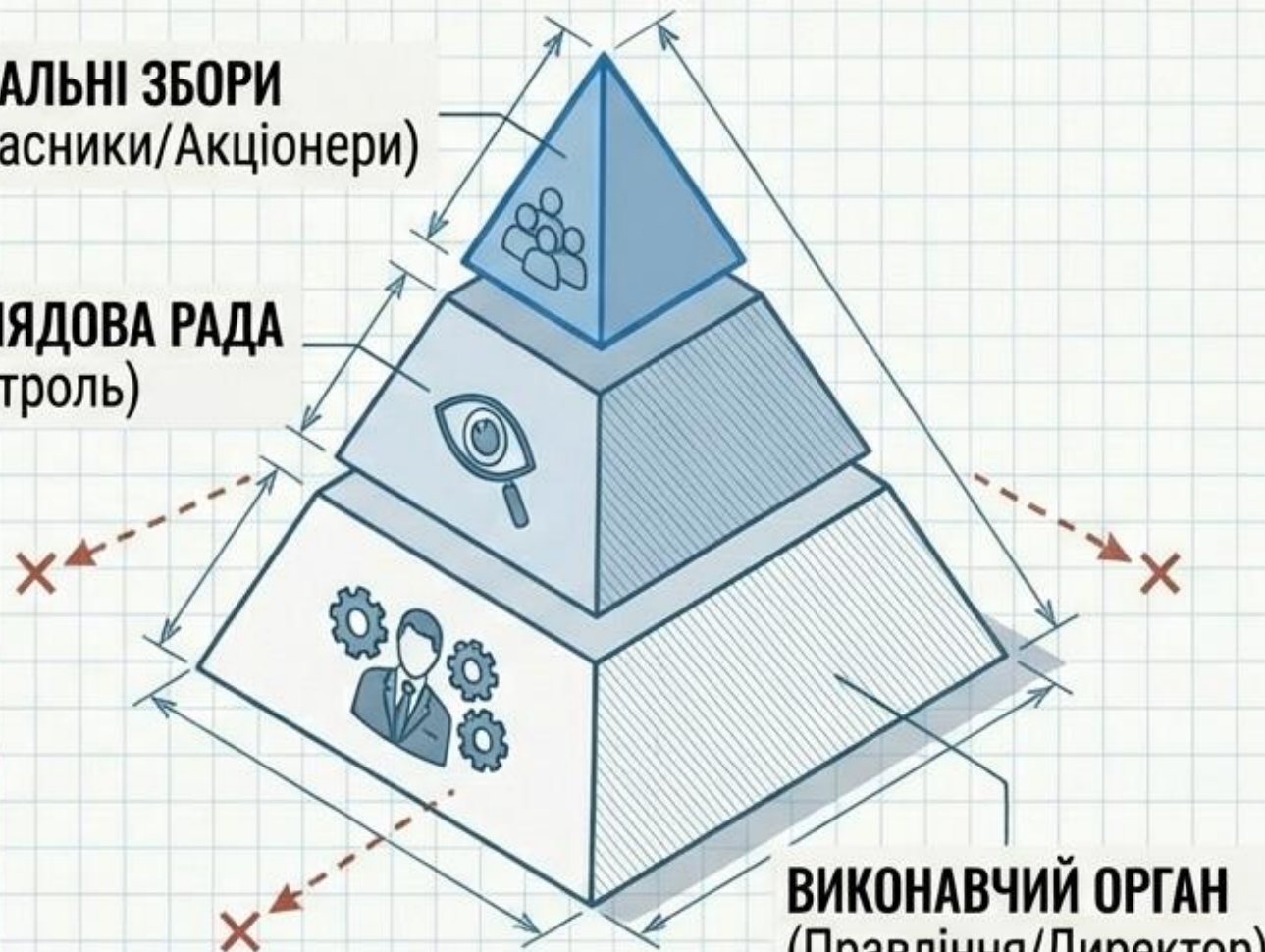
Акціонери (відповідальність обмежена вартістю акцій).

ВАЖЛИВО: Більш суворі вимоги до розкриття інформації та звітності.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
(Власники/Акціонери)

НАГЛЯДОВА РАДА
(Контроль)

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН
(Правління/Директор)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

це господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

акціонерне товариство, щодо акцій якого здійснено публічну пропозицію та/або акції якого допущені до торгів на організованому ринку капіталу.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

акціонерне товариство, яке має статутний (складений) капітал, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства. Кількісний склад акціонерів не може перевищувати 100 акціонерів.

ТОВАРИСТВА З ПОВНОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

ПОВНЕ ТОВАРИСТВО (ПТ)

Усі учасники несуть **СОЛІДАРНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ** усім своїм особистим майном.

КОМАНДИТНЕ ТОВАРИСТВО (КТ)

Змішана форма:

- **ПОВНІ УЧАСНИКИ:** Необмежена відповідальність (Керують).
- **КОМАНДИТИСТИ** (Вкладники): Відповідальність у межах вкладу (Не керують).

Рідкісні форми. Використовуються, коли особиста репутація є гарантією бізнесу.

Товариство з додатковою відповідальністю (ТДВ)

- господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів, учасники якого несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства у розмірі своїх вкладів до статутного капіталу, а у разі недостатності – також своїм майном у визначеному статутом товариства в однаково кратному розмірі до внеску кожного з них. Тому власне назва цієї форми і містить словосполучення «додаткова відповідальність».

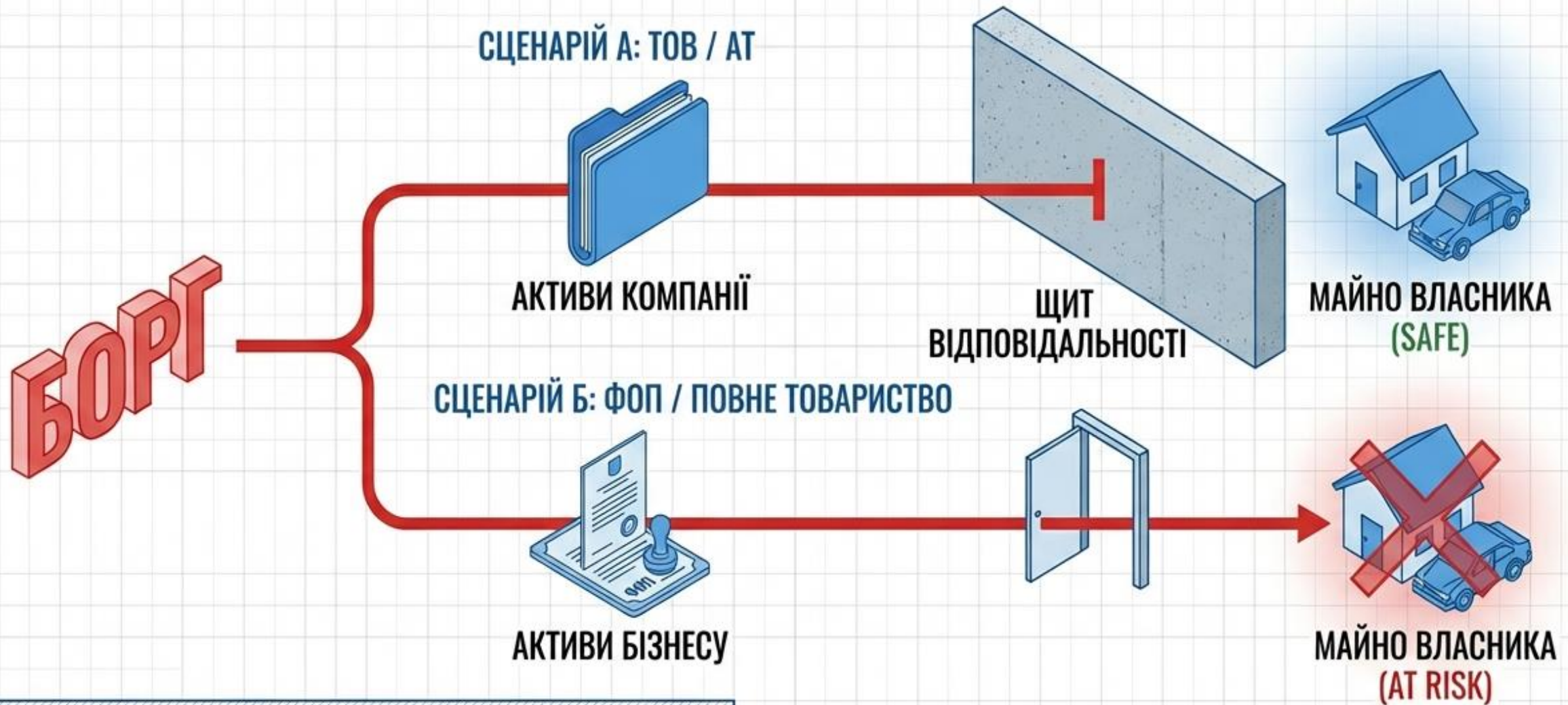
Повне товариство

- Товариство, в якому всі учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.
- Найменування повного товариства повинно містити імена (найменування) всіх його учасників, слова “повне товариство” або містити ім'я (найменування) одного чи кількох учасників з доданням слів “і компанія”, а також слів “повне товариство”.

Командитне товариство

- Товариство, яке включає поруч з учасниками, які несуть відповідальність по зобов'язаннях товариства усім своїм майном, також учасників, відповідальність яких обмежується лише внесками у майно товариства.

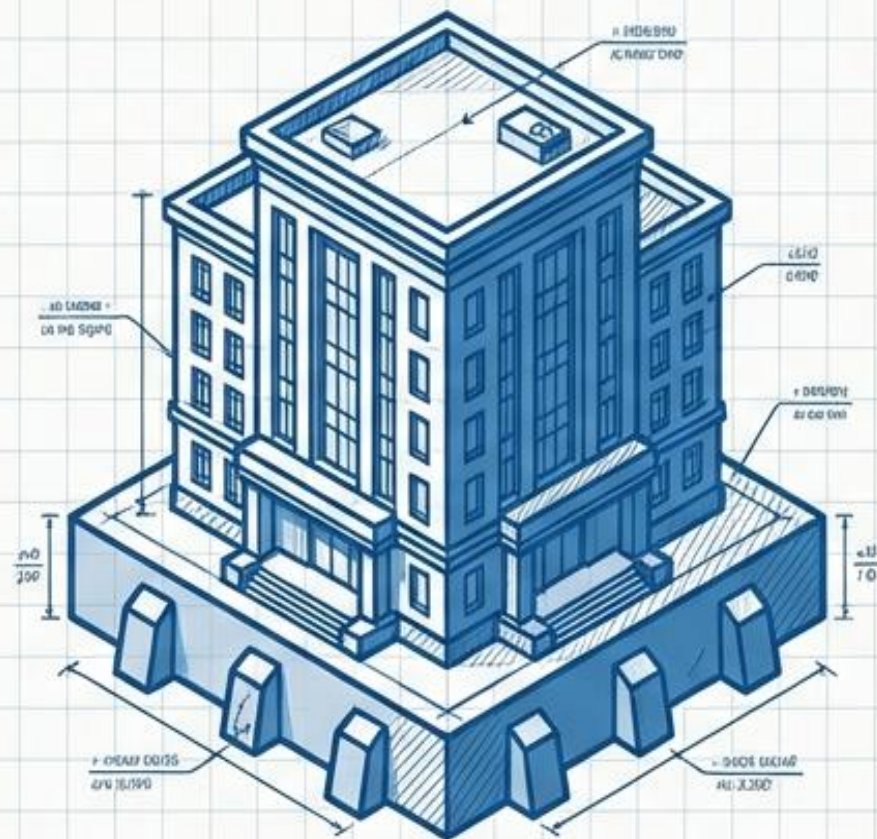
МАРШРУТ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ХТО ПЛАТИТЬ БОРГИ?

Майнова відокремленість юридичної особи — головний щит інвестора.

ПРИМІТКА БУХГАЛТЕРА: Юридична відповідальність залежить від форми бізнесу та законодавства.

ПІДСУМОК ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ПРОФЕСІОНАЛА

Організаційно-правова форма — це не просто запис у реєстрі.
Це фундамент, який визначає податки, звітність та безпеку активів.

ЗНАННЯ СТРУКТУРИ — КЛЮЧ ДО БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ.

Ваша роль у новому бізнесі

Правильно обрана форма та коректно визначений розмір підприємства — це фундамент безпечного бухгалтерського обліку.

Вивчайте законодавство — це ваша головна інвестиція.

Чек-ліст створення підприємства

ДНК КОМПАНІЇ: УСТАНОВЧІ ДОКУМЕНТИ

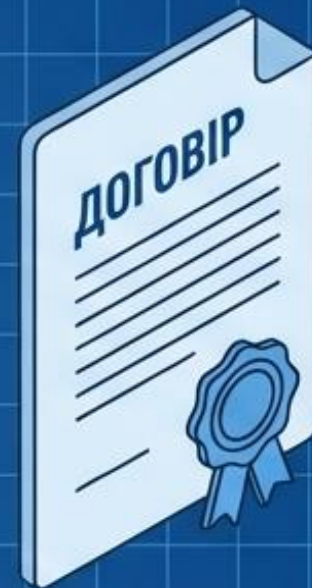
ФОП

Діє на підставі запису в Держреєстрі (без статуту).

ТОВ, АТ, ПП

Діють на підставі Статуту.

**ПОВНЕ / КОМАНДИТНЕ
ТОВАРИСТВО**

Діють на підставі Засновницького договору.

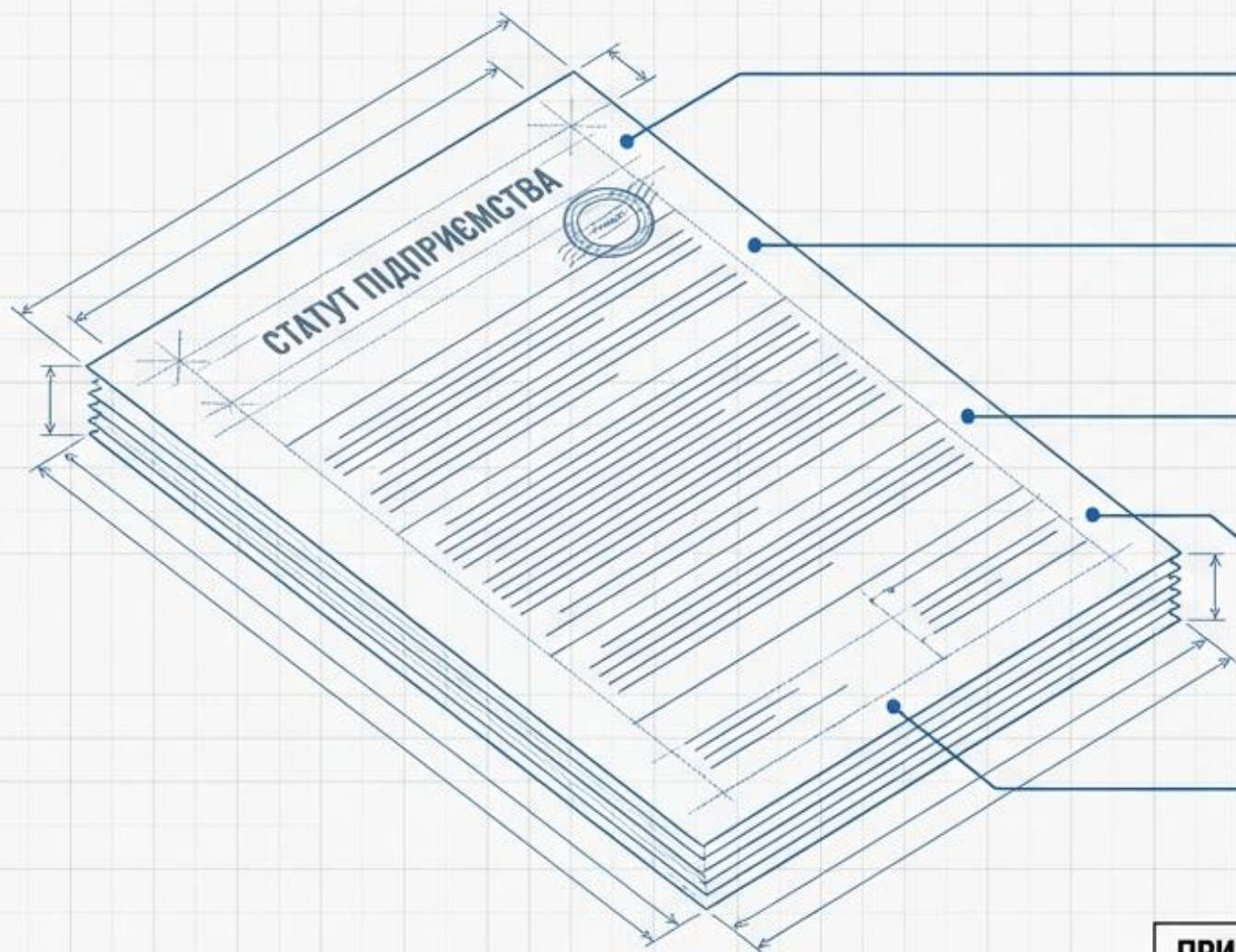
ПРАВИЛО БУХГАЛТЕРА: Без статуту немає юридичної особи. Це первинний документ для аудиту.

ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ФОРМА	ДОКУМЕНТ	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	ЗАКОН (2026)
ФОП	Запис у реєстрі	НЕОБМЕЖЕНА 	Цивільний кодекс
ТОВ	Статут	ОБМЕЖЕНА 	ЗУ № 1576-XII
АТ	Статут	ОБМЕЖЕНА 	ЗУ № 2465-IX
ПОВНЕ ТОВАРИСТВО	Засн. договір	НЕОБМЕЖЕНА (Солідарна) 	ЗУ № 1576-XII

АНАТОМІЯ СТАТУТУ (2026)

Критичні розділи, які має перевірити бухгалтер.

 НАЙМЕНУВАННЯ
Юридична ідентифікація

 ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ
Хто має право підпису? Директор чи Рада?)

 КОМПЕТЕНЦІЯ
Ліміти на суми угод. Наприклад: >50,000 грн потребує зборів)

 ПОРЯДОК ВСТУПУ/ВИХОДУ
(Як змінюються власники)

 ЛІКВІДАЦІЯ
(Процедура закриття та розподілу активів)

ПРИМІТКА БУХГАЛТЕРА: Кожен розділ вимагає ретельної перевірки на відповідність законодавству та внутрішнім регламентам.

Життєвий цикл створення бізнесу

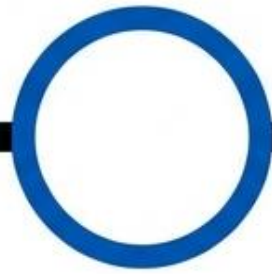
1. Підготовка

Юридичний
фундамент

2. Капітал

Фінансове
наповнення

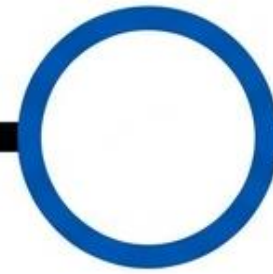
3. Дія

Цифрова
реєстрація

4. Класифікація

Визначення
статусу

5. Облік

Політика та
звітність

Кожен етап вимагає як юридичних дій, так і бухгалтерського відображення.

Етап 1: Архітектура бізнесу (Checklist)

Diia

Назва

Унікальність перевіряється через ЄДР. Не повинна бути тотожною існуючим.

Засновники

Фізичні або юридичні особи.
Резиденти або іноземці.

Адреса

Місцезнаходження юридичної особи (офіс або реєстрація засновника).

Діяльність та Податки

Вибір кодів КВЕД та системи оподаткування (Загальна або Спрощена).

Етап 2: Статутний капітал

Сума вкладів засновників, яка визначає мінімальний розмір майна та гарантує інтереси кредиторів.

Строк

Внесок має бути зроблений протягом **6 місяців** з дня держреєстрації.

Форма

Гроші, майно або майнові права (потребує грошової оцінки).

Розмір

Визначається засновниками. Законодавчий мінімум відсутній для ТОВ.

Формування капіталу

Грошові
КОШТИ

Майно
(потребує оцінки)

NEW 2025

Додатковий капітал:
Можливість
безподаткового
поповнення активів
без зміни статуту.

Строк внесення: 6 місяців з дня реєстрації.

Екосистема капіталу: Більше ніж просто гроші

ДОЗВОЛЕНІ ВНЕСКИ (ст. 115 ЦКУ)

Грошові кошти
(Гривня / Валюта)

Цінні папери

**Рухоме та
нерухоме майно**

Майнові права
(що мають грошову оцінку)

ЗАБОРОНЕНІ ВНЕСКИ

Бюджетні кошти

**Кошти, отримані
в кредит/заставу**

**Майно, що не підлягає
приватизації**

Важливо: Статутний капітал складається з номінальної вартості часток учасників.
Для ТОВ законодавство не встановлює мінімального розміру капіталу.

СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ формується за рахунок внесків засновників. Вкладами засновників та учасників до статутного капіталу госптовариства можуть бути :

- **гроші** – як національна валюта, так і валютні цінності;
- **цінні папери**, до яких належать: акції, облігації, ощадні та інвестиційні сертифікати, приватизаційні папери, заставні, інвестиційні сертифікати. При передачі до статутного капіталу цінних паперів господарське товариство стає їх власником і носієм майнових прав, які цими паперами засвідчуються;
- **речі** – статутний капітал може бути сформований як за рахунок рухомого майна (обладнання, техніки та інших матеріальних цінностей), так і нерухомого (земельних ділянок, а також розташованих на них об'єктів, переміщення яких є неможливим без їх знецінення або зміни їх призначення, – будинків, споруд тощо);
- **об'єкти інтелектуальної власності**: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографії інтегральних мікросхем тощо.

Майно, яке не може бути вкладом до СК:

- Бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу;
- Векселі до СК усіх видів госптовариств;
- Боргові емісійні цінні папери (для оплати акцій АТ), емітентом яких є засновник цього АТ, беручи на себе зобов'язання виконати для товариства роботи або надати послуги;
- Право участі в товаристві. Таке право є немайновим, тому не може окремо передаватись іншій особі;
- Особисті немайнові права інтелектуальної власності

Алгоритм оцінки: Коли потрібен експерт?

Матеріальні активи: Нерухомість та Транспорт

1. Документальне оформлення

- Акт приймання-передачі майна
- Детальний опис (VIN-код, кадастровий номер, площа)
- Нотаріальне посвідчення підписів (для нерухомості)

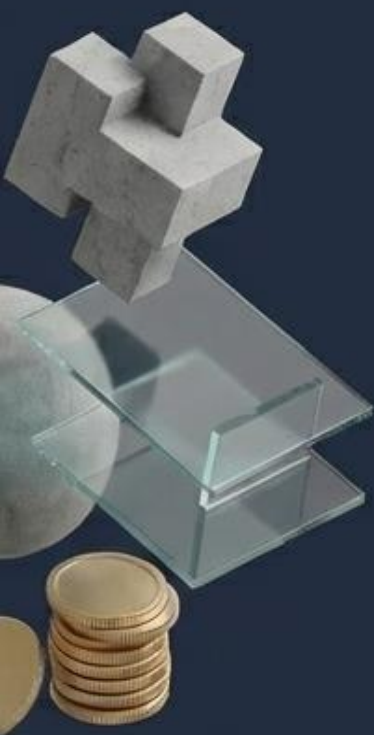
2. Перехід права власності

- Державна реєстрація прав (для нерухомості)
- Фактична передача (для рухомого майна)

УВАГА: ПДВ РИЗИК

Передача майна платником ПДВ прирівнюється до продажу. Виникає податкове зобов'язання 20%.

Інтелектуальна власність: Від ідеї до активу

ВАЛІДНІ ВНЕСКИ (Майнові права)	НЕВАЛІДНІ ВНЕСКИ (Абстракції)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Програмний код (Software) ✓ Торговельні марки ✓ Патенти на винаходи ✓ Промислові зразки	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Просто ідея без оформлення ✗ Особисті немайнові права автора ✗ Наукові відкриття

Ключовий нюанс: Вноситься не сам об'єкт, а **майнові права** на його використання. Рекомендовано залучати професійного оцінювача для уникнення податкових спорів щодо "справедливої вартості".

Грошові кошти: Валютні ризики та обмеження

Готівка

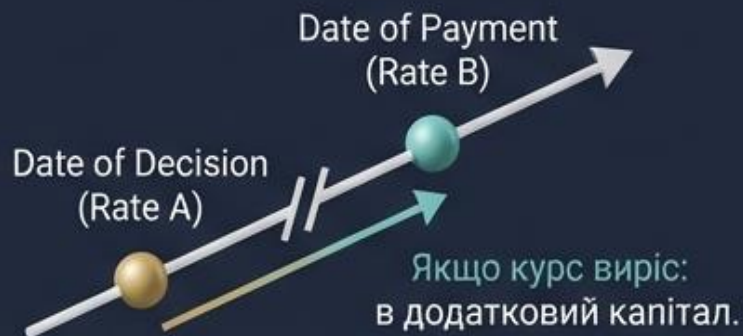
Обмеження НБУ: 50 000 грн для фізосіб,
10 000 грн для юросіб на день.

Іноземна валюта

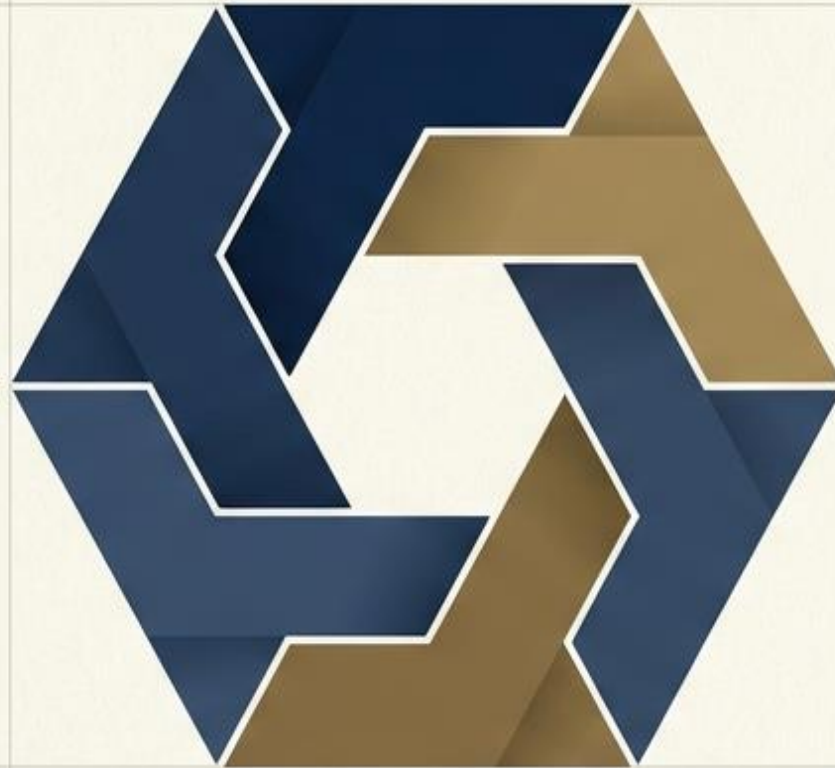
Внесок фіксується у статуті в гривні та валюті.
Виникає курсова різниця.

Gap

- Якщо курс впав: Учасник доплачує різницю.
- Якщо курс виріс: Надлишок йде в додатковий капітал.

Операції зі статутним капіталом: 5 Практичних Кейсів

Від формування до виходу учасників:
юридичні, податкові та бухгалтерські рішення.

**Активи — Зобов'язання =
Чисті Активи (Реальна вартість)**

Статутний капітал $\neq$ Чисті активи

Статутний капітал — це лише задекларована вартість вкладів.
Реальна вартість бізнесу (чисті активи) змінюється щодня.

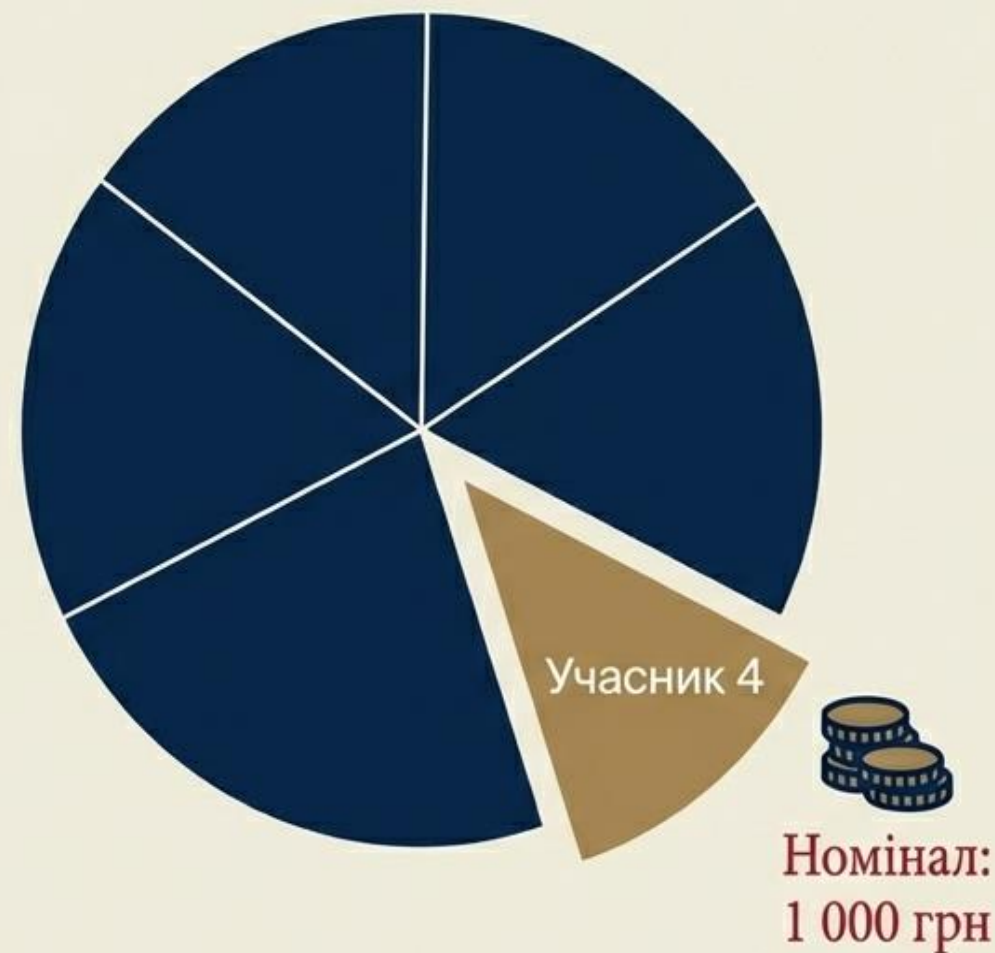

Гарантійна функція:
Капітал — це мінімальна
гарантія інтересів кредиторів.

КЕЙС 1. СИТУАЦІЯ

Низький номінал успішного бізнесу

- Компанія: ТОВ «ВЕКТОР»
- Статутний капітал: 10 000 грн
(5 засновників)
- Учасник 4: частка 10% (внесок 1 000 грн)
- Проблема: Учасник виходить з бізнесу.
Чи справедливо повернути лише 1 000 грн?

КЕЙС 1. РОЗВ'ЯЗОК

Справедлива ринкова вартість

1. Незалежна оцінка активів.
2. Ринкова вартість чистих активів = 4,9 млн грн.
3. Розрахунок виплати (10% від 4,9 млн).

Виплата розраховується від ринкової вартості, а не від номіналу.

КЕЙС 2. СИТУАЦІЯ

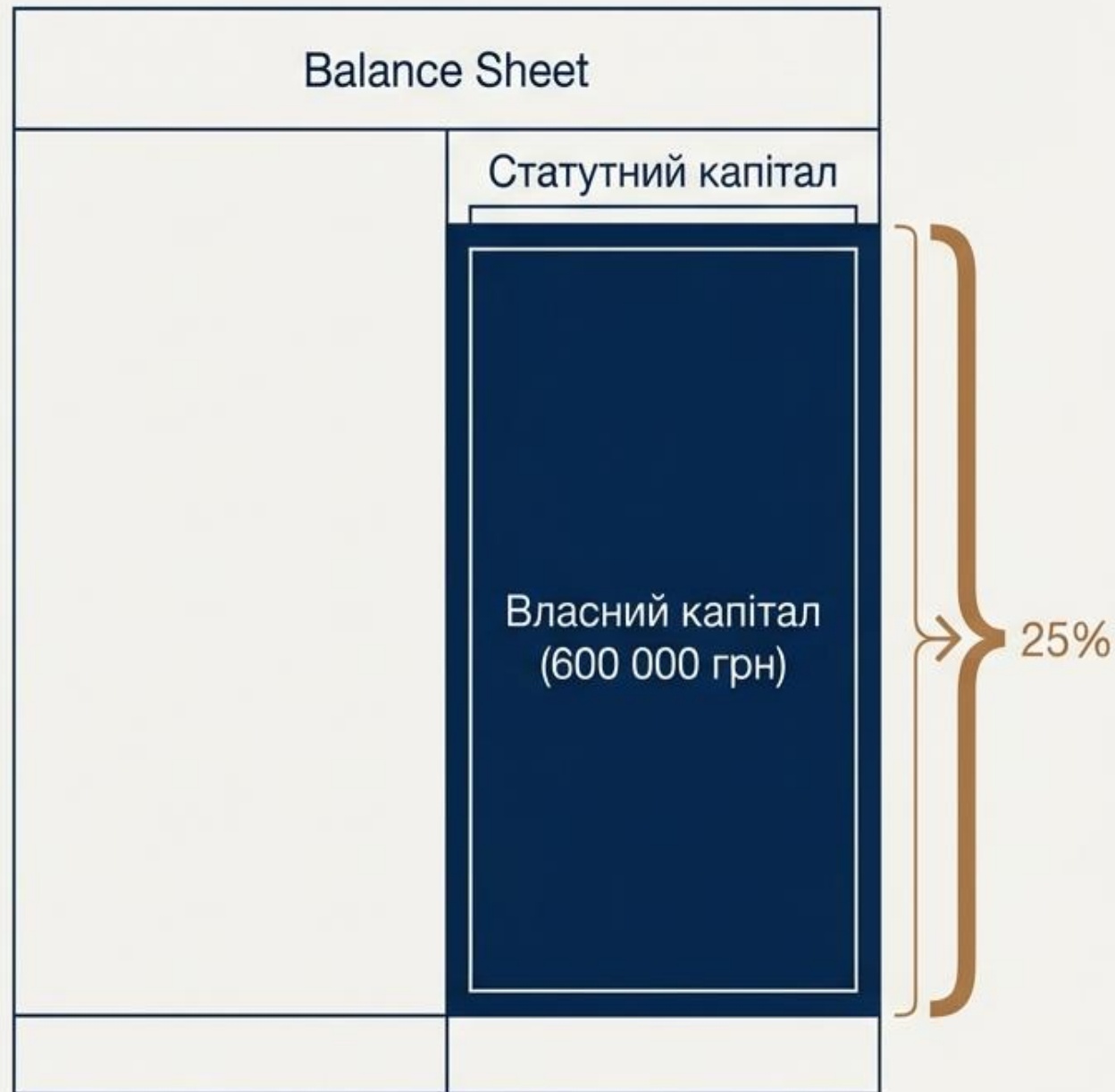
Диспропорція капіталу

Частка учасника: 25% (вихід).

Статутний капітал: 10 000 грн.

Власний капітал: 600 000 грн
(резерви + прибуток).

Конфлікт: Як виплатити частку
від реального капіталу без
касового розриву?

КЕЙС 2. РОЗВ'ЯЗОК

Виплата майном (In-Kind)

Розрахунок: 25% від 600 000
= 150 000 грн.

Стратегія: Повернення
частки майном (натурі) за
згодою сторін.

КЕЙС 3. СИТУАЦІЯ

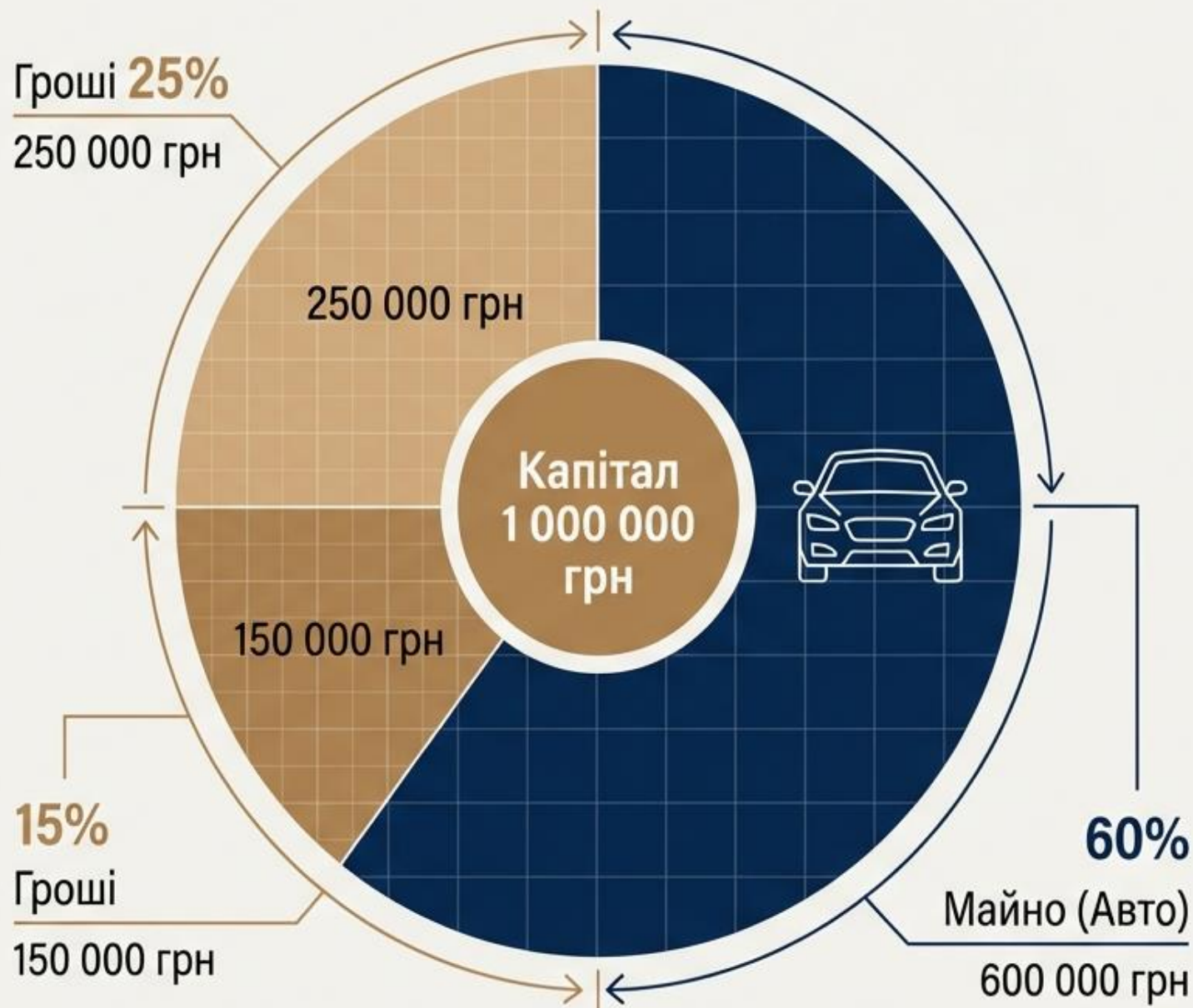
Змішане формування (ТОВ «Весна»)

Ціль: Капітал 1 млн грн.

Учасник 1: 250 000 грн
(гроші).

Учасник 2: 150 000 грн
(гроші).

Учасник 3 (ТОВ «Зима»):
Автомобіль (600 000 грн).

КЕЙС 3. РОЗВ'ЯЗОК

Податковий кредит з ПДВ

Логіка: Передача майна до капіталу = Продаж.

Вартість авто: 600 000 грн
(в т.ч. ПДВ 100 000).

Результат: ТОВ «Весна»
отримує податковий кредит.

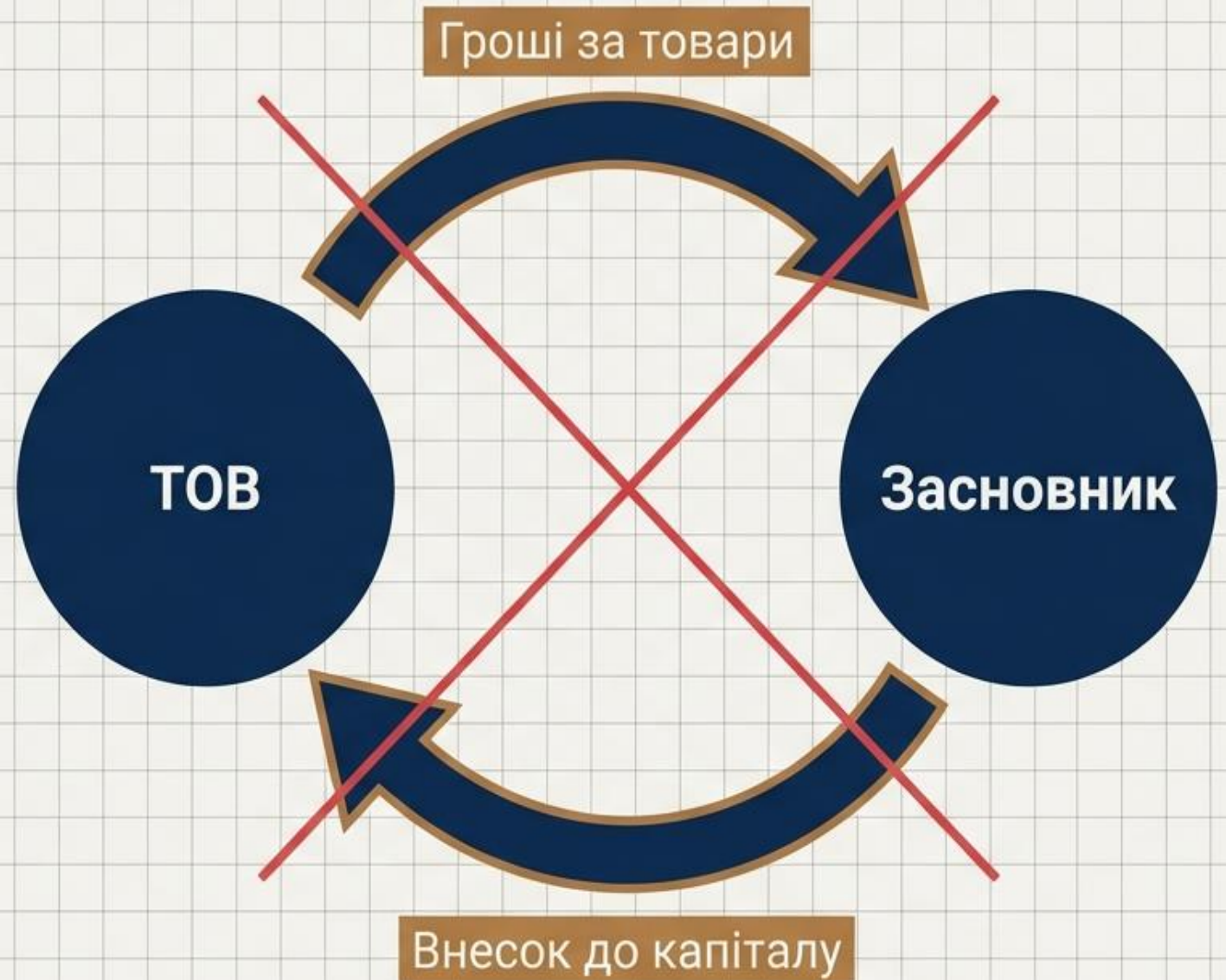

КЕЙС 4. СИТУАЦІЯ

Борг як внесок

1. ТОВ винне Засновнику за товари.
2. Засновник винен ТОВ внесок до капіталу.

Питання: Чи потрібно ганяти гроші туди-сюди?

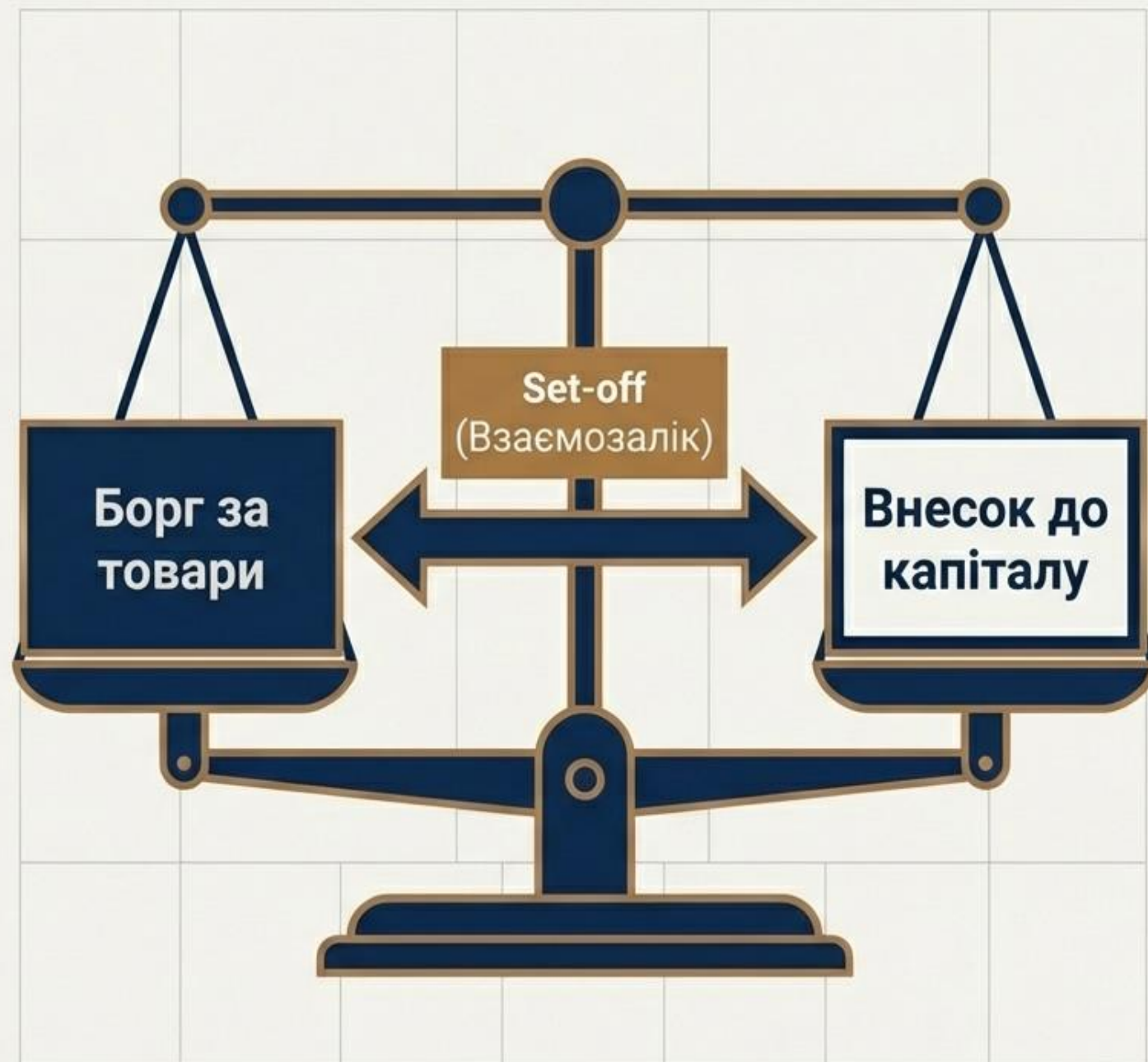

КЕЙС 4. РОЗВ'ЯЗОК

Зарахування зустрічних
ВИМОГ

Стратегія: Борг
зараховується як
майновий внесок.

Податки: Немає податку
на прибуток. Не є об'єктом
ПДВ.

КЕЙС 5. СИТУАЦІЯ

Bad Faith (Недобросовісність)

Сюжет: Учасник продав частку, але пізніше подав до суду.

Аргумент: «Я не сплатив частку, тому продаж недійсний».

Ризик: Спроба скасувати угоду через власне порушення.

КЕЙС 5. РОЗВ'ЯЗОК

Позиція Верховного
Суду

Справа № 924/9/21.

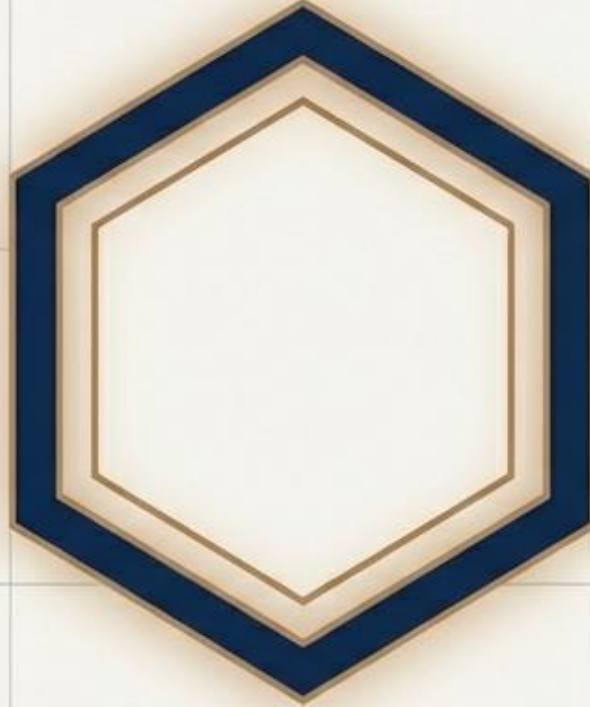
Вердикт: Позов
відхилено. Дії визнано
недобросовісними.

Принцип: Несплата
частки не дає права
продавцю скасувати
угоду.

Підсумковий Чек-лист

- ✓ **1. Оцінка:** При виході учасника завжди проводьте переоцінку активів.
- ✓ **2. Форма виплати:** Використовуйте можливість виплати майном.
- ✓ **3. Податки:** Внесок майном дає право на податковий кредит з ПДВ.
- ✓ **4. Оптимізація:** Використовуйте зарахування боргів замість грошових транзакцій.
- ✓ **5. Безпека:** Перевіряйте фактичну сплату часток при купівлі прав.

Капітал — це інструмент.

Правильне структурування захищає активи
та запобігає конфліктам.

Червоні прапорці: Ризики та помилки

Строк 6 місяців

Невнесення вкладу вчасно може призвести до виключення учасника або ліквідації ТОВ.

Фантомний капітал

Оголошений, але не внесений капітал створює солідарну відповідальність за боргами.

Відсутність Акту

Без Акту приймання-передачі майно юридично не належить компанії.

Чек-ліст засновника: Шлях до активу

Правильне оформлення статутного капіталу — це фундамент безпеки вашого бізнесу.

Документальним підтвердженням оплати статутного капіталу грошовими коштами є довідка банку про оплату статутного капіталу.

Передача необоротного майна до статутного капіталу оформляється актом приймання-передачі: у ньому слід зазначити склад майна та його кількість.

Передача оборотних активів оформлюється накладною або актом приймання.

Загальне правило, якого дотримуються при оцінці внесків до статутного (капіталу, – оцінка їх за взаємною згодою засновників господарського товариства.

Лише у випадках, установлених законом, внесок до статутного капіталу обов'язково підлягає незалежній експертній оцінці.

Принцип безперервності - оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі.

Вид підприємства	Статутний капітал	
	Мінімальний розмір	Особливості
Акціонерне товариство	Не менше від суми, еквівалентної 1250 МЗП*	Розділений на певну кількість акцій однакової номінальної вартості
Товариство з обмеженою відповідальністю	Не передбачено	Поділений на частки, розмір яких установлюється статутом
Товариство з додатковою відповідальністю	Не передбачено	Поділений на частки, розмір яких установлюється статутом
* Мінімальна заробітна плата на момент створення товариства		

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА
з 1 січня 2026 р.
8 647 грн.

Етап 3: Цифрова реєстрація в «Дії»

24 години   **0 грн**

Термін автоматичної
реєстрації

Вартість
створення ТОВ

Вимога: Електронний підпис (КЕП) для всіх засновників

Алгоритм реєстрації: 5 кроків

- 1 Авторизація**
Вхід на портал diia.gov.ua за допомогою КЕП.
- 2 Послуга**
Обрання «Реєстрація ТОВ на підставі модельного статуту».
- 3 Дані**
Заповнення онлайн-форми (Назва, Капітал, Засновники).
- 4 Оподаткування**
Вибір системи (спрощена/загальна) та ПДВ.
- 5 Підпис**
Накладання КЕП та відправка заяви.

Державна реєстрація: Digital First

✓ Онлайн (Дія): 24 години,
Модельний статут,
автоматична передача
даних.

📄 Офлайн (ЦНАП/Нотаріус):
Для індивідуальних
статутів.

Що таке Модельний статут?

Типова форма установчого документа, затверджена Кабміном.
Це цифровий код, а не паперовий документ.

 Переваги	 Обмеження
<ul style="list-style-type: none"> • Не потребує нотаріуса • Економія часу та грошей • Неможливо підробити • Автоматична реєстрація	<ul style="list-style-type: none"> • Менша гнучкість в управлінні • Не підходить для складних корпоративних структур • Неможливо додати власні пункти

Реєстрація ТОВ на підставі модельного статуту в Дії

- <https://diia.gov.ua/services/reyestraciya-tov-na-pidstavi-modelnogo-statutu>
- Приклад
- <https://www.youtube.com/watch?v=tMVkJ6KBsX4&t=1370s>

Етап 4: Класифікація підприємства (2026)

Закон № 4196-IX приводить українську класифікацію у відповідність до норм ЄС.

Балансова вартість
активів

Чистий дохід
від реалізації

Середня кількість
працівників

Відповідність 2 із 3 критеріїв = Категорія

Критерії розміру підприємств (Прогноз 2026)

Категорія	Активи (грн)	Чистий дохід (грн)	Працівники
Мікро	≤ 16.4 млн	≤ 32.9 млн	≤ 10
Мале	≤ 188.2 млн	≤ 376.5 млн	≤ 50
Середнє	≤ 941.2 млн	≤ 1.88 млрд	≤ 250
Велике	> 941.2 млн	> 1.88 млрд	> 250

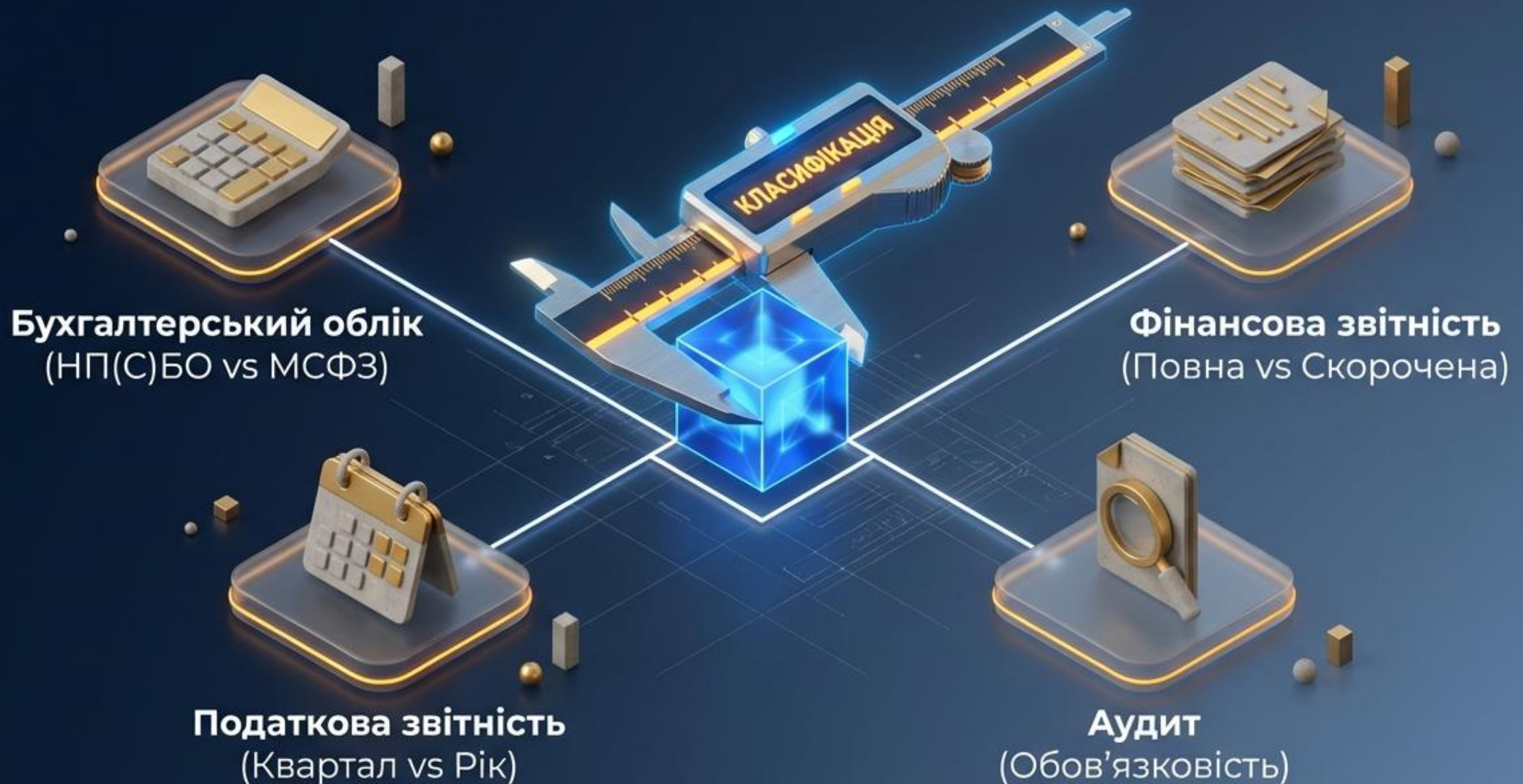
Правило: Потрібно відповідати 2 з 3 критеріїв.

Правило «Двох років» (Transition Rule)

Статус змінюється лише якщо невідповідність критеріям триває **два роки** и поспіль.

Чому розмір має значення?

Етап 5: Вплив на Облікову політику

Мікропідприємства

- Спрощена звітність (1-мс, 2-мс)
- Спрощений План рахунків
- Без коригування на податкові різниці

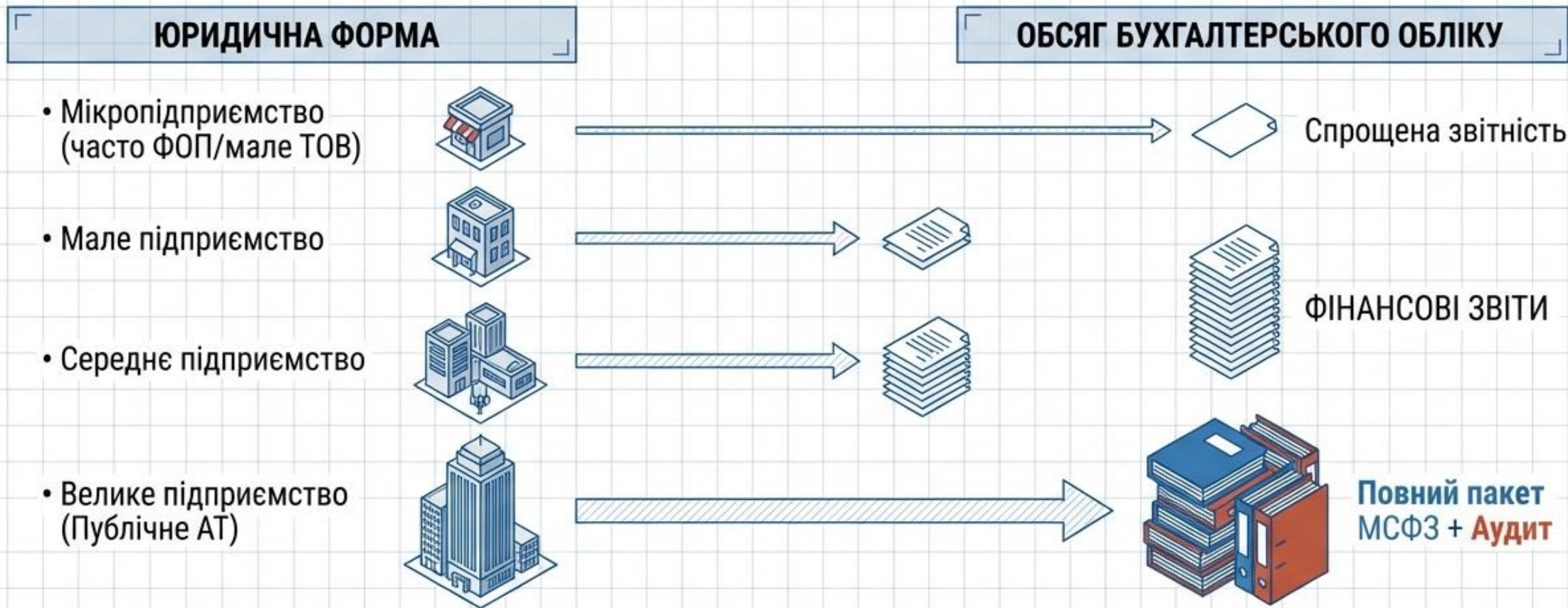
Середні та Великі

- Повний пакет фінзвітності
- Обов'язковий аудит
- Звітність за МСФЗ (для певних категорій)

Обраний підхід фіксується у Наказі про облікову політику.

ВПЛИВ ФОРМИ НА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Закон України про бухгалтерський облік № 996-XIV

Юридичні особи зобов'язані вести безперервний бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність (Баланс, Звіт про фінансові результати). Форма власності визначає обсяг цієї звітності.

Post-Reg-Registration Checklist

Відкрити
банківський
рахунок

Подати дані про
Бенефіціарів
(UBO)

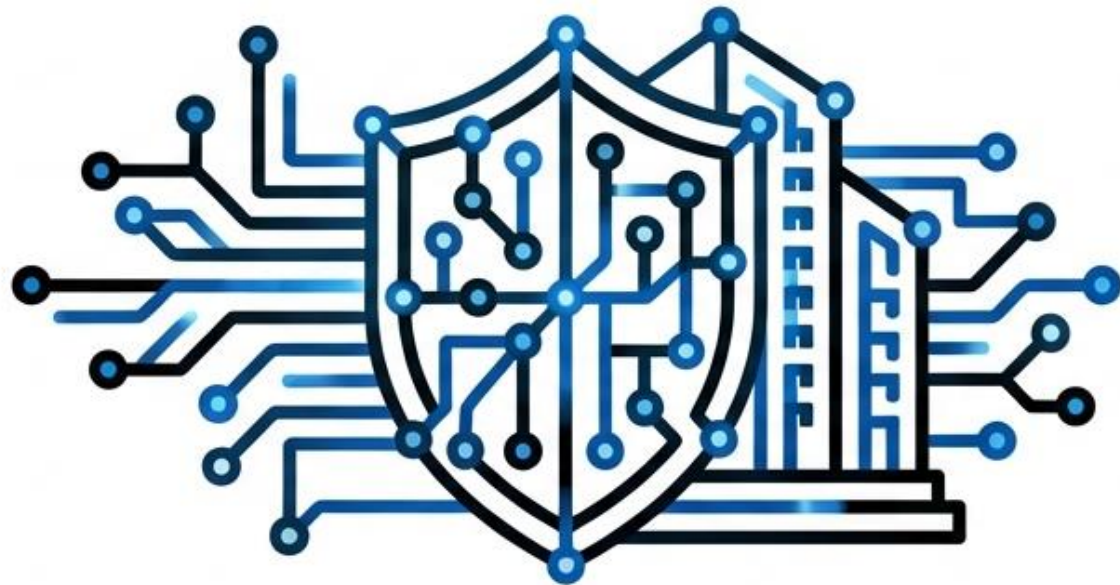

Реєстрація
РРО/ПРРО

Отримати
ліцензії
(за потреби)

Успішний бізнес починається з порядку

ТОВ — це надійний юридичний каркас.

Дія — це інструмент швидкості.

Облік — це мова спілкування з інвесторами.

«Правильно зареєстрований бізнес — це фундамент економіки України»

Крок 1: Державна реєстрація та старт

Цифровізація: Повна інтеграція з порталом «Дія» та перехід на модельні статuti.

Після внесення відомостей про реєстрацію юрособи ЄДР відповідні відомості автоматично вносяться й у реєстри ДФС (податкова). Крім того, відомості про реєстрацію надаються і для реєстрації юрособи як платника ЄСВ.

Свідоцтво про реєстрацію за новими правилами не видається. Замість нього формується електронна виписка на порталі Мін'юсту.

Важливо зрозуміти: з цієї миті власник і його фірма – вже не одне і те ж.

Принцип автономності - кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства.

Це означає, що гроші, які лежать на рахунку підприємства в банку, – вже не особисті гроші власника або співвласника, а гроші фірми, і користуватися ними можна, дотримуючись правил господарювання.

Крок 2: Фінансовий штурман — хто веде облік?

Директор-бухгалтер

Тимчасово директор може вести облік самостійно (потрібен наказ). Рішення для старту.

Професійний облік

Штатний спеціаліст або Аутсорс (Тренд 2026). Обов'язки: звітність, первинні документи, зарплата, податкові накладні.

Практичний кейс: ТОВ «АВС»

Загальний капітал: 75 000 грн

Учасник 1 (Гроші): 25 000 грн (вносить одразу)

Учасник 2 (Майно): 25 000 грн (ноутбуки та техніка, вносить одразу)

Учасник 3 (Відстрочка): 25 000 грн (зобов'язується внести протягом 6 місяців)

Мета кейсу: Розглянути облік грошей, майна та неоплаченого капіталу.

Документальне оформлення: Рішення засновників

ПРОТОКОЛ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ

Учасник 1	Грошові кошти	25 000 грн
Учасник 2	Ноутбук Dell (серійний номер...)	25 000 грн
Учасник 3	Грошовий внесок (відстрочений)	25 000 грн

Засновницький опис майна є підставою для взяття активів на баланс.

Згідно Наказу Мінфіну “Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку” від 27.06.2013 р. № 627 були внесені зміни до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій відповідно до яких:

Рахунок 40

"Зареєстрований (пайовий) капітал",
який призначено для обліку та узагальнення
інформації про стан и рух статутного та іншого
зареєстрованого капіталу, пайового капіталу
підприємства відповідно до законодавства та
установчих документів,
а також внесків до оголошеного, але не
зареєстрованого статутного капіталу.

Неоплачений капітал формується одночасно зі статутним капіталом і відображається проведенням:

Дт 46 Кт 40

Розмір неоплаченого капіталу відображається в бухгалтерському обліку на рахунку **46 “Неоплачений капітал”**.

По **Дт** рахунка **46** відображається заборгованість засновників (учасників) господарського товариства за внесками до статутного капіталу підприємства, по **Кт** – погашення заборгованості за внесками до статутного капіталу (Інструкція № 291).

При внесенні будь-ким з учасників внесків до статутного капіталу розмір неоплаченого капіталу зменшується.

Внески учасників

- Д 10 К 46
- Д 20 К 46
- Д 31 К 46

ПРИКЛАД 1

ТОВ “АВС” зареєструвало статутний капітал у розмірі 75 000 грн. Частка кожного учасника (усього учасників троє) становить 25 000 грн. При реєстрації два учасники зробили внески до статутного капіталу в розмірі 25 000 грн. кожний (1-й – грошові кошти; 2-й – основні засоби) і 3-й учасник не вніс свій внесок. Розмір неоплаченого капіталу становить 25 000 грн.

Бухгалтерія: Відображення зобов'язань (Нарахування)

Дт 46 (Неоплачений капітал)

Кт 401 (Статутний капітал)

В момент реєстрації виникає борг засновників (Дт 46)
та фіксується капітал (Кт 401).

Бухгалтерія: Внесення активів

Внесок Учасника 1 (Гроші): Дт 311 – Кт 46

Внесок Учасника 2 (Майно): Дт 104 – Кт 46

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Відображений розмір статутного капіталу відповідно до засновницьких документів:	75 000	46	40
2.	Внесена частина внеску учасником А через банк	25 000	31	46
3.	Внесена частина внеску учасником В через банк	25 000	10	46

Облік неоплаченого капіталу

Рахунок 46

75 000 (Нараховано)	50 000 (Внесено)
-------------------------------	----------------------------

Сальдо Дт: 25 000

- Це борг Учасника 3.
- Абсолютно законна ситуація (термін 6 місяців).
- Ця сума зменшує підсумок власного капіталу в Балансі.

Первинні документи для проводок

Протокол

Дт 46 Кт 401

**Банківська
виписка**

Дт 311 Кт 46

**Акт приймання-
передачі**

Дт 104 Кт 46

Засновницький Баланс ТОВ «АВС»

АКТИВ		ПАСИВ	
Грошові кошти (311):	25 000	Статутний капітал (401):	75 000
Основні засоби (10):	25 000	Неоплачений капітал (46):	(25 000)
		Власний капітал:	50 000
БАЛАНС: 50 000		БАЛАНС: 50 000	

Баланс сходиться (50=50), незважаючи на борг учасника.

Класифікація підприємства (Критерії 2026)

	Мікро	Мале	Середнє
Активи (євро)	< 350 тис.	< 4 млн	< 20 млн
Дохід (євро)	< 700 тис.	< 8 млн	< 40 млн
Працівники	< 10	< 50	< 250

ТОВ «АВС» (активи 50 тис. грн) – це **МІКРОПІДПРИЄМСТВО**.
Подає спрощену звітність (форми 1-мс, 2-мс).

Підсумок: Алгоритм запуску

- ✓ Прийняти рішення про створення (Протокол)
- ✓ Зареєструвати ТОВ в «Дії» (Модельний статут)
- ✓ Призначити директора та відповідального за бухоблік
- ✓ Відобразити формування капіталу (Дт 46 Кт 401)
- ✓ Прийняти активи (Гроші, Майно)
- ✓ Скласти вступний баланс
- ✓ Контроль: Погасити неоплачений капітал (25 000 грн) протягом 6 місяців

ПРИКЛАД № 1

Товариство з обмеженою відповідальністю “Сандора”*

*діяльність: виробництво соку

Засновниками підприємства є:

- Мелешко М.О. (прес для соку Bosch MUZ 4 FV 1, гаражне приміщення (залізне)) – 30600,00 грн.*
- Лукашук Л.К. (автомобіль Mercedes VITO грузовий, 2007р., цукор) – 77200,00 грн.*
- Крамаренко К.О. (грошові кошти, яблука “Голден”) – 62000,00 грн.*
- Лось Л.С. (складське приміщення, столи комп’ютерні) – 604000,00 грн.*

Засновницький опис майна ТОВ "Сандора" станом на 20.09.25 р.

№ з/п	Найменування майна, що вноситься	Од. виміру	Кількість	Ціна за одиницю, грн.	Сума, грн.	ПІБ особи, що внесла майно. Підпис
1.	Прес для соку Bosch MUZ 4 FV 1	шт.	2	6900,00	13800.00	Мелешко
2.	Автомобіль Mercedes VITO грузовий, 2007р.	шт.	1	72000,00	72000.00	Лукашук
3.	Грошові кошти (готівка)	грн.	-	-	30000.00	Крамаренко
4.	Складське приміщення	м ²	150	4000,00	600000.00	Лось
5.	Гаражне приміщення (залізне)	м ²	28	600,00	16800.00	Мелешко
6.	Яблука "Голден"	кг.	4000	8,00	32000.00	Крамаренко
7.	Столи комп'ютерні	шт.	4	1000,00	4000.00	Лось
8.	Цукор	кг.	1000	5,20	5200.00	Лукашук
	<i>Разом</i>	<i>х</i>	<i>х</i>	<i>х</i>	773800.00	<i>х</i>

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ **ПІДПРИЄМСТВА**

Витяг з Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал	1400		
Зареєстрований капітал			
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495		

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін в капіталі	4295								
Залишок на кінець року	4300								

Керівник

Головний бухгалтер

Корисні ресурси

 Дія	Портал Дія: diia.gov.ua/services/reestraciya-tov
	Єдиний державний реєстр: usr.minjust.gov.ua
	Електронний кабінет платника: cabinet.tax.gov.ua
	Шаблони документів: Regulation.gov.ua